

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

**Кафедра української мови
Кафедра української літератури**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

проф. Блажко О. А.

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шкільний курс української мови і літератури

підготовки	<i>бакалавра</i>
галузі знань	<i>03 Гуманітарні науки, 01 Освіта / Педагогіка</i>
спеціальності	<i>035 Філологія</i>
спеціалізації	<i>035.01 Українська мова та література</i>
додаткової предметної спеціальності	<i>014.028 Середня освіта (Мова і література (польська))</i>

Освітньо-професійна програма *Філологія. Українська мова та література.
Середня освіта. Мова і література (польська)*

факультет *філології й журналістики імені Михайла Стельмаха*

Вінниця – 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни *Шкільний курс української мови і літератури* для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.01 Українська мова та література, додатковою предметною спеціальністю 014.028 Середня освіта (Мови і літератури (польська)).

Освітньо-професійна програма *Філологія. Українська мова та література. Середня освіта. Мова і література (польська)*

Мова навчання українська

«27» червня 2025 р. 19 с.

РОЗРОБНИКИ: Прокопчук Л.В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови
Солодюк Н. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури

Рецензенти:

1. Богатько В. В., доцент кафедри української мови, кандидат філологічних наук, доцент
2. Ткаченко В.І., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української мови.

Протокол від «27» червня 2025 р. № 13

Завідувач кафедри української мови
«27» червня 2025 р.

О. А. Павлушенко

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української літератури.

Протокол від «25» червня 2025 року № 13

Завідувач кафедри української літератури
«25» червня 2025 р.

А. П. Віннічук

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Протокол від «18» серпня 2025 року № 1

Голова НМК факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Н. І. Кухар

«18» серпня 2025 р.

Погоджено:

Гарант освітньої програми
«18» серпня 2025 р.

В. І. Ткаченко

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація / спеціальність / предметна спеціальність, освітня (освітньо-професійна або освітньо-наукова) програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 4. Кількість кредитів на поточний навчальний рік – 4.	Галузь знань 03 Гуманітарні науки, 01 Освіта/Педагогіка	Вибіркова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – створення проєктів	Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація 035.01 Українська мова та література Додаткова предметна спеціальність Середня освіта. Мови і літератури (польська). Освітньо-професійна програма Філологія. Українська мова та література. Середня освіта. Мови і літератури (польська)	РІК НАВЧАННЯ	
Загальна кількість годин – 120. Кількість годин на поточний навчальний рік – 120. Кількість годин на 5-й семестр – 120.		3-й	3-й
		СЕМЕСТР	
		5-й	
		ЛЕКЦІЇ	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 6	Ступінь вищої освіти: бакалавр	16 год.	
		ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
		32 год.	
		ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ	
		– год.	
		САМОСТІЙНА РОБОТА	
		72 год.	
ВИД КОНТРОЛЮ: залік			

ПРИМІТКА:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи (%) становить:
для денної форми навчання – 40 %: 60 %;

2. Мета, завдання, компетентності та результати навчання

2.1. *Мета* викладання навчальної дисципліни «Шкільний курс української мови і літератури» – ознайомити здобувачів освіти із сучасними тенденціями мовно-літературної освіти в закладах загальної середньої освіти в стратегемах НУШ; розвивати предметно-галузеві й методичні компетентності; формувати потребу професійного розвитку.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Шкільний курс української мови і літератури» є:

- ознайомлення здобувачів зі змістом та особливостями організації мовно-літературної освіти учнів ЗЗСО;
- ознайомлення з нормативною базою, що регламентує модернізацію освітнього процесу закладів загальної середньої освіти, зокрема мовно-літературної галузі;
- формування професійно компетентного фахівця й культуромовної особистості, зорієнтованої на саморозвиток і самовдосконалення;
- розвиток компетентностей майбутніх учителів-словесників, що уможливають формування основ інфомедійної грамотності на уроках української мови і літератури;
- актуалізація й збагачення знань здобувачів про новітні освітні технології в системі професійної діяльності учителя-словесника;
- удосконалення вмінь самостійно працювати з навчально-методичною літературою, критично сприймати й аналізувати інформацію, подану у фахових виданнях;
- виховання творчого ставлення до праці вчителя-філолога.

2.3. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності:

- здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв’язання проблем, ініціативності; здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості;
- здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності;
- здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою засобів мистецтва; здатність до усвідомлення значущості формування інтелектуально-творчої всебічно розвиненої особистості;

– здатність до формування індивідуального стилю професійної діяльності.

1.3.2. Фахові компетентності:

– здатність розуміти сутність й соціальне значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їхнього взаємозв'язку в цілісній системі знань;

– здатність збирати й аналізувати, систематизувати та інтерпретувати мовні і літературні факти, інтерпретувати тексти;

– здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;

– здатність до креативної реалізації літературної освіти у системі навчальних дисциплін ЗЗСО;

– здатність до володіння технікою виразного читання та виконавського аналізу літературного тексту.

2.4. Результати навчання:

– застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань;

– використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності;

– знати норми української мови та вміти їх застосовувати в практичній діяльності;

– використовувати прийоми активізації критичного мислення і творчої діяльності учнів на уроці;

– використовувати елементи акторської майстерності у власній професійній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ШКІЛЬНИЙ КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СТРАТЕГЕМАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

ТЕМА 1. Шкільний курс української мови в системі професійно орієнтованих дисциплін

Предмет і завдання шкільного курсу української мови. Зв'язок шкільного курсу української мови із суміжними дисциплінами.

Нормативна база модернізації освітнього мовного процесу в ЗЗСО. Закон України «Про повну загальну середню освіту». Лист МОН від 07.04.2021 № 1/9-188 «Щодо освітніх програм». Державний стандарт базової середньої освіти. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період

до 2029 року. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у 2025–2026 н.р.

Сучасна шкільна мовна освіта: інноваційні аспекти. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. Стратегіями Нової української школи.

Вимоги до вчителя української мови в стратегіях Нової української школи. Професіограма вчителя-словесника у крізь призму вимог НУШ. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 р. № 1225).

ТЕМА 2. Лінгводидактичні концепції осучаснення шкільного курсу української мови

Основні нормативні документи, на які спирається навчання української мови: Державний стандарт, Концепція мовної освіти в Україні, програми з української мови. Призначення Державного стандарту та Концепції мовної освіти; їхній основний зміст.

Зміст і основні принципи побудови модельних програм «Українська мова. 5–6 класи», «Українська мова. 7–9 класи». Наступність і перспективність у навчанні мови від початкових до старших класів. Структура розділів програм. Реалізація принципів систематичності й доступності.

Методичні рекомендації щодо використання тестових технологій у процесі вивчення української мови у ЗЗСО. Співвідношення між теоретичними знанням й практичними вміннями й навичками.

ТЕМА 3. Українськомовна освіта в ЗЗСО: євроінтеграційний контекст

Освітньо-виховне значення української мови як навчального предмета, його роль у формуванні морально-етичних і світоглядних якостей людини.

Зміст роботи з української мови в закладах загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу: пріоритети мовної освіти; завдання мовної освіти; структура мовної освіти; принципи відбору змісту навчання української мови.

Зміст мовної освіти в початковій школі. Базовий компонент змісту курсу української мови (5–9 кл.): завдання вивчення фонетики; формування орфоепічних навичок; помилки інтерферентного характеру та шляхи запобігання їм; зміст шкільного курсу лексикології, фразеології; труднощі в засвоєнні учнями лексичних понять; значення, зміст і завдання вивчення будови слова, словотвору. Місце граматики в шкільному курсі української мови; запобігання граматичним помилкам; значення орфографії та її місце в шкільному курсі української мови; зміст і завдання навчання орфографії; місце пунктуації в шкільному курсі української мови.

Рідна мова як основа інтелектуального і духовного розвитку особистості. Компетентнісний підхід до формування мовної особистості в євроінтеграційному контексті.

ТЕМА 4. Сучасні освітні технології на уроках української мови

Елементи розвивального навчання на уроках української мови. Технології кооперативного навчання; технології колективно-групового навчання; технології ситуативного моделювання; технології опрацювання дискусійних питань. Особливості застосування інтерактивних технологій в освітньому процесі.

Ігрові технології на уроках української мови. Гра як вид діяльності, функції гри. Класифікації ігор за характером педагогічного процесу. Онлайн-сервіс Kahoot – інтерактивні навчальні ігри: вікторини, обговорення, опитування. Евристична бесіда як інноваційний метод навчання мови.

Сучасні інформаційно-комунікаційні технології та засоби на уроках української мови: QR-коди; сервіс для створення хмар слів Wordart.com; сервіси Learning Apps, WordWall для створення інтерактивних вправ, вікторин; сервіс Canva для створення буклетів, плакатів, презентацій; віртуальні дошки Google Jamboard, Padlet, Linoit, Miro та ін.

ТЕМА 5. Навчально-методичний інструментарій інтегрування інфомедійної грамотності в шкільний курс української мови

Медіаосвітній підхід до мовної освіти. Медіаосвіта й медіакультура здобувачів освіти. Медіаосвіта в модельних програмах мовно-літературної освітньої галузі. Особливості реалізації цілей ШКУМ на засадах медіаосвіти.

Медіаконтент на уроках української мови як засіб формування вмінь критично сприймати, аналізувати, оцінювати достовірність та об'єктивність поданої інформації; підвищення рівня інфомедійної та комунікативної компетентності; зміцнення національної ідентичності, формування свідомої патріотичної особистості.

Медіаконтент та його види: відеоролики; ментальні карти; медіатексти (інтерв'ю, коментарі, есе, реклама); креолізовані тексти (постер, буклет, фотоколаж тощо).

РОЗДІЛ 2. НОВІТНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА В КОНТЕКСТІ НУШ

ТЕМА 6. Специфіка шкільного курсу української літератури в парадигмі навчальних предметів ЗЗСО

Предмет і завдання шкільного курсу української літератури. Зв'язок шкільного курсу української літератури із суміжними дисциплінами.

Стан, розвиток і завдання літературної освіти в Україні. Нормативна база модернізації освітнього літературного процесу в ЗЗСО. Концепти нового Державного стандарту базової середньої освіти. Особливості реалізації сучасної літературної освіти в умовах Нової української школи. Зміст і основні принципи побудови програм «Українська література» та «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної)» для 5-6 класів закладів загальної середньої освіти. Підручники і супровідна методична література (загальний огляд). Головні компетентності учителя-словесника.

ТЕМА 7. Різновиди методів та інструментів для розвитку критичного мислення на уроках української літератури

Пізнавальна діяльність особистості. Критичне мислення як складова когнітивної сфери особистості. Співвідношення понять «мислення», «інтелект», «розум». Цінності як основа діяльності розвитку особистості. Аналіз освітнього середовища з метою визначення можливостей змін, що сприятимуть розвитку критичного мислення учнів (Піраміда Ділтса). Догматичне та критичне мислення як кардинально протилежні психічні явища.

Технологія розвитку критичного мислення. Сучасні підходи до техніки розвитку критичного мислення. Розуміння тексту як основа розвитку критичного мислення: методичний прийом опорних слів або «телеграма тексту». Прийоми критичного читання. Функції критичного мислення. Чинники, що сприяють розвитку критичного мислення учнів. Моделі навчання: інформативна, розвивальна. Прийоми стимулювання розвитку критичного мислення. Аналіз, синтез та порівняння – основа розвитку критичного мислення.

Технології та прийоми розвитку критичного мислення на уроках української літератури. Науково-дослідницька діяльність школярів на уроках української літератури.

Технологія навчального дослідження; етапи дослідницького циклу (накопичення фактів, висунення гіпотези, перевірка істинності, побудова теорії, вихід в практику); метод відкриття, створення ситуації вибору, самостійна дослідницька робота; технологія особистісного відкриття знань, умінь і навичок; проєктна технологія (передбачає розв'язання учнем або групою учнів будь-якої проблеми, виконання творчих проєктів, що потребує використання різних методів, засобів навчання, а з іншого боку – інтегрування знань, умінь різних наук); технології «мозкового штурму»; і виконання евристичних завдань; і розв'язування дослідницьких проблем.

Медіаграмотність як основа розвитку критичного мислення, робота з медіаповідомленнями та створення медіаконтенту.

Розуміння і конструювання аргументованих висловлювань при вивченні художнього твору.

Дискусія і дебати як методи формування критичного мислення при вивченні літератури. Головна мета уроку-диспуту – розв'язання складних морально-філософських питань. Правила організації та проведення.

ТЕМА 8. Шляхи і методи формування творчого мислення на уроках літератури

Аналіз сучасного стану з проблеми розвитку творчого мислення учнів. Поняття творчості. Проблемні ситуації як засіб розвитку творчого мислення учнів.

Шляхи стимулювання творчої активності: створення сприятливої атмосфери спілкування; збагачення педагогічного середовища новими враженнями та судженнями; забезпечення привабливого творчого характеру діяльності; чітке визначення мети і кінцевих результатів роботи, способів її оцінювання; спонукання до генерування оригінальних ідей; залучення учнів у процес планування мети і поточних завдань творчого об'єднання; повага, довіра, визнання й подяка за досягнуті результати; надання права самостійно приймати рішення; практична спрямованість навчання; моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв'язання проблем.

Шляхи формування творчого мислення на уроках літератури: робота творчих груп та гуртків, проведення літературних свят, випуски художніх стіннівок, інсценізація уривків творів, які вивчаються за програмою, види творчих робіт на основі неповного тексту, проведення брейн-рингу, конкурси авторських віршів, літературні ігри, створення учнями власних проєктів тощо.

Методи і прийоми роботи на уроках української літератури для розвитку творчого мислення: індивідуальна робота учнів, творчі завдання, метод проб і помилок, «мозковий штурм», метод синектики, метод аналогій, метод контрольних запитань, блок-схеми, робота в парах, робота в групах, імітаційні ігри, метод «карусель», дослідницькі творчі завдання, творчі роботи тощо.

Креолізовані тексти: комікси, буктрейлери, буклети, постери, брошури, фотоколажі, скрапбукінг, дудли, кардмейкінг тощо.

Шкільний літературний музей як осередок розвитку творчих здібностей та творчого мислення учнів.

ТЕМА 9. Функції, види літературного читання. Мистецтво виразного читання

Теоретичні засади методики роботи з літературного читання. Роль уроків виразного читання в літературній освіті школярів. Основи теорії виразного читання як мистецтва слова в педагогічному процесі, техніки мовлення як необхідної передумови словесної дії, основних положень засобів

логіко-емоційної виразності читання, мовлення, особливостей читання творів різних жанрів.

Літературне читання: мета, завдання, змістові лінії, принципи. Способи літературного читання.

Вимоги до виразного читання. Підготовка до виразного читання.

Виконавський аналіз художнього тексту. Основні партитурні знаки: словесний наголос, логічний наголос, наголос послаблений, пауза, пауза середня, довга пауза, уповільнення вимови, підвищення тону, зниження тону, рівний тон, заміна авторських розділових знаків).

Виразне читання як засіб первинного ознайомлення з текстом, розкриття ідейно-художнього змісту твору, аналізу літературного твору, пізнання і розкриття характеру дійових осіб, розгляду стилістичних і жанрових особливостей твору, розкриття своєрідності структури твору, розвитку творчої уяви школярів, естетичного виховання учнів, розвитку мислення, заучування творів напам'ять, виявлення рівня знання і розуміння учнями тексту, розвитку мови.

Засоби виразного читання: техніка читання, логічний наголос, паузи, сприйняття-розуміння, бачення і реакція, ставлення читця до твору, мета читання й інтонація, зв'язок з аудиторією. Емоційно-оцінне ставлення до змісту прочитаного.

Літературне читання прозових текстів. Оволодіння прийомів читання опису, розповіді, роздуму, діалогу, монологу та інших складових композиції прозового твору і прийомами авторської характеристики. Літературне читання поетичних та драматичних творів. Літературне читання творів фольклорних жанрів. Мистецтво виразного читання та його значення у вивченні літератури.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	зокрема					усього	зокрема				
		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІЗ	СР		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1. Шкільний курс української мови в стратегемах Нової української школи												
Тема 1. Шкільний курс української мови в системі професійно орієнтованих дисциплін	10	2	2			6						
Тема 2. Лінгводидактичні концепції осучаснення шкільного курсу	12	2	2			8						

української мови												
Тема 3. Українськомовна освіта в ЗЗСО: євроінтеграційний контекст	18		8			10						
Тема 4. Сучасні освітні технології на уроках української мови	12	2	2			8						
Тема 5. Навчально- методичний інструментарій інтегрування інфомедійної грамотності в шкільний курс української мови	8	2	2			4						
Разом за розділом 1	60	8	16			36						
РОЗДІЛ 2. Новітні педагогічні технології у системі професійної підготовки майбутнього вчителя-словесника в контексті НУШ												
Тема 6. Специфіка шкільного курсу української літератури в парадигмі навчальних предметів ЗЗСО	4	2				2						
Тема 7. Різновиди методів та інструментів для розвитку критичного мислення на уроках української літератури	16	2	4			10						
Тема 8. Шляхи і методи формування творчого мислення на уроках літератури	18	2	6			10						
Тема 9. Функції, види літературного читання. Мистецтво виразного	22	2	6			14						

читання												
Разом за розділом 2	60	8	16			36						
УСЬОГО ГОДИН	120	16	32			72						

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Шкільний курс української мови в системі професійно орієнтованих дисциплін	2	
2.	Лінгводидактичні концепції осучаснення шкільного курсу української мови	2	
3.	Сучасні освітні технології на уроках української мови	2	
4.	Інтегрування інфомедійної грамотності в шкільний курс української мови	2	
5.	Специфіка шкільного курсу української літератури в парадигмі навчальних предметів ЗЗСО. Розвиток критичного мислення на уроках української літератури в освітній парадигмі НУШ	4	
6.	Шляхи і методи формування творчого мислення на уроках літератури в умовах НУШ	2	
7.	Проектна діяльність як засіб формування інтелектуально-творчого розвитку школярів	2	
УСЬОГО ГОДИН		16	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Шкільний курс української мови в системі професійно орієнтованих дисциплін	2	
2.	Лінгводидактичні концепції осучаснення шкільного курсу української мови	2	
3.	Українськомовна освіта в ЗЗСО: євроінтеграційний контекст	8	
4.	Сучасні освітні технології на уроках української мови	2	
5.	Навчально-методичний інструментарій інтегрування інфомедійної грамотності в шкільний курс української мови	2	
6.	Розвиток критичного мислення на уроках української літератури в освітній парадигмі НУШ	2	
7.	Техніка та прийоми розвитку критичного мислення на уроках літератури	2	

8.	Шляхи і методи формування творчого мислення на уроках літератури в умовах НУШ	2	
9.	Проектна діяльність як засіб формування інтелектуально-творчого розвитку школярів	2	
10.	Креолізовані тексти як нестандартний підхід до вивчення літератури в умовах інформатизації освітнього простору	2	
11.	Функції, види літературного читання. Виконавський аналіз художнього тексту	2	
12.	Засоби виразного читання	2	
13.	Практичне оволодіння засобами виразного читання	2	
УСЬОГО ГОДИН		32	

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

8. Теми індивідуальних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Шкільний курс української мови в системі професійно орієнтованих дисциплін	6	
2.	Лінгводидактичні концепції осучаснення шкільного курсу української мови	8	
3.	Українськомовна освіта в ЗЗСО: євроінтеграційний контекст	10	
4.	Сучасні освітні технології на уроках української мови	8	
5.	Навчально-методичний інструментарій інтегрування інфомедійної грамотності в шкільний курс української мови	4	
6.	Специфіка шкільного курсу української літератури в парадигмі навчальних предметів ЗЗСО	2	
7.	Різновиди методів та інструментів для розвитку критичного мислення на уроках української літератури	10	
8.	Шляхи і методи формування творчого мислення на уроках літератури	10	
9.	Функції, види літературного читання. Мистецтво виразного читання	14	
УСЬОГО ГОДИН		72 години	

10. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

Створення проєктів (буктрейлер, комікс; лепбук, буклет, постер, брошура, фотоколаж, скрапбукінг, кардмейкінг, мультфільм, таблиці-схеми, презентації (на вибір)).

11. Методи і технології навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання, серед них –

метод проблемного викладу навчального матеріалу, частково-пошуковий (евристичний) метод, пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються різноманітні *технології навчання: особисто орієнтовані, творчо-розвивальні, інтерактивні, інформаційно-комунікаційні*. Навчання є студентоцентричним, здійснюється через активну практичну діяльність здобувачів освіти.

Лекції органічно поєднуються не лише з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає в самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку потрібної інформації, дібранні та огляді літературних джерел за заданою тематикою, виконанні індивідуальних завдань тощо.

Технології *дистанційного* навчання: комп'ютерні технології (електронна пошта, відеоконференція); мобільні технології.

12. Критерії та методи оцінювання

Методи оцінювання: усне опитування (індивідуальне, групове, фронтальне), тестування, виконання поточних модульних робіт, написання есе, розв'язування практичних завдань, ситуацій, виконання проєктів.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять (лекції, практичні заняття), а також оцінюється самостійна робота, серед них – індивідуальні завдання.

Поточний контроль на всіх видах аудиторних занять реалізується такими методами: усне опитування (індивідуальне, групове, фронтальне), тестування, виконання поточних модульних робіт, написання есе, розв'язування практичних завдань, ситуацій, виконання проєктів, підготовка та демонстрація презентацій тощо.

Поточний контроль виконання самостійної роботи, а отже й індивідуальних завдань, здійснюється з усіх тем.

Методи підсумкового оцінювання: тестовий контроль.

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність, оцінка за ІНДЗ.

На підсумковий (семестровий) контроль – залік – рішенням кафедри відводиться 20 балів.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного

педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за чітко визначеними рівнями і критеріями.

Оцінка за шкалами ЄКТС, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень здобувача
А 90-100 балів ВІДМІННО	Здобувач вільно оперує термінологічним апаратом, аналізує особливості шкільного курсу української мови та літератури на сучасному етапі. Застосовує комплекс знань, умінь і навичок під час аналізу мовних та літературних явищ; оцінює й критично аналізує найсуттєвіші результати сучасних мовознавчих і літературознавчих досліджень та проблем, аргументуючи власні міркування. Здобувач проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Здобувач спроможний самостійно формувати узагальнення та висновки. Навчально-пізнавальна активність зумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.	ВИСОКИЙ
В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом на поглибленому рівні, знає концептуальні засади реформування закладів загальної середньої освіти; аналізує особливості шкільного курсу української мови та літератури на сучасному етапі. Здобувач володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.	
С 75-79 балів ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення сутності актуалізованого питання. Комплекс знань частково-структурований. Здобувач усвідомлює особливості навчальних завдань, аналізуючи педагогічні ситуації, послуговується зразком. Здобувач висловлює оцінні міркування щодо актуальних проблем Нової української школи, аргументуючи власну позицію. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення та пізнавальними інтересами.	ДОСТАТНИЙ

D 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних завдань, педагогічних ситуацій. Однак студент не може самостійно робити узагальнення, а також застосовувати в практичній діяльності набуті теоретичні знання. Відповідь на питання здебільшого ілюструє з опорою на зразок. Навчально-пізнавальна активність здобувачів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
E 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Здобувач володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, не може самостійно робити висновки, узагальнення теоретичного матеріалу, а також застосовувати набуті знання в процесі виконання практичних завдань, має низький рівень комунікативної грамотності, недостатньо сформовані навички культури спілкування, вміння зрозуміло й точно висловлювати власні думки.	НИЗЬКИЙ
Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні, має уявлення про структуру мовної освіти, зміст навчання української мови й літератури в ЗЗСО. Виконання окремих дій відбувається неусвідомлено, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом. Здобувач не застосовує набутих знань під час виконання практичних завдань, не сформовані навички культури спілкування.	НЕЗАДОВІЛЬНИЙ
F 0-34 бали НЕПРИЙНЯТНО	Здобувач не опанував змісту навчальної дисципліни в обсязі, передбаченому галузевим стандартом вищої освіти. Навчально-пізнавальна активність проявляється лише в ситуаціях зовнішнього примусу.	

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА																	Підсумковий контроль (залік)	Загальна кількість балів				
РОЗДІЛ 1										Контрольна робота	РОЗДІЛ 2								Контрольна робота	ІНДЗ		
Т 1		Т 2		Т 3		Т 4		Т 5			Т 6		Т 7		Т 8						Т 9	
Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.		Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.					Ауд.	СР.
3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	10	3	3	3	3	3	3	6	6	5	10	20	100

Шкала оцінювання: стобалова, ЄКТС, розширена

Сума балів за всі види діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за розширеною шкалою
		залік
90-100	A	ВІДМІННО
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО

35-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО З МОЖЛИВІСТЮ ПОВТОРНОГО СКЛАДАННЯ
1-34	F	НЕПРИЙНЯТНО З ОBOB'ЯЗКОВИМ ПОВТОРНИМ ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

14. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс «Шкільний курс української мови і літератури».
2. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять.
3. Тестові завдання для поточного контролю.
4. Комплект завдань для підсумкового контролю.

15. Рекомендована література

Основна

1. Біляєв О. Лінгводидактика рідної мови : навч.-метод. посібник. Київ : Генеза, 2005. 180 с.
2. Ісаєва О. Організація читацької діяльності школярів . Київ: Ленвіт, 2001. 170 с.
3. Кучеренко І. А., Пентилук М. І. Теорія і технологія сучасного уроку української мови : навч.-метод. посіб.; МОН України, Херсонський державний університет. Херсон : Айлант, 2022. 352 с.
4. Яценко Т. О., Слижук О. А. Формування читацької грамотності учнів 5–6 класів на уроках української літератури: методичний посібник. [Електронне видання]. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. 147 с.

Додаткова

1. PISA-2021: рамковий документ щодо оцінювання креативного мислення) / перекл. з англ. К. Шумової; наукове редагування Т. Вакуленко, В. Терещенко. Київ: Український центр оцінювання якості освіти, 2022. 131 с.
2. Бабій І. В. Вивчення історії української мови крізь призму шкільного курсу. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія». № 5 (39). 2024. С. 92–107. <https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/handle/123456789/13743>
3. Голуб Н. Компетентісно спрямоване навчання української мови в школі: концептуальний підхід. URL : <https://cutt.ly/zCpl45Z>
4. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
5. Дослідження щодо впровадження реформи НУШ у пілотних закладах освіти (базова школа). https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2023/10/pilot_nus_report_2023.pdf
6. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція)). URL: <https://cutt.ly/SCpzT14>
7. Кучерук О. Інтегрування інфомедійної грамотності в простір мовної освіти. *Українська мова і література в школі*. 2020. №3. С. 9–12. URL: <https://cutt.ly/jCpzPZD>
8. Неділя Т.В., Кміть О.В. Критичне мислення як провідна технологія навчання в НУШ. *Наукові перспективи*. Київ. 2021. № 9 (15). С. 371-383.
9. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи: ухвалено рішенням Колегії МОН України від 27.10.2016 / упоряд. Л. Гриневич, О. Елькін,

С. Колашнікова та ін.; заг. ред. М. Грищенко. Київ. 2016. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

10. Приходько О. Професіограма вчителя української мови й літератури в контексті нової української школи. URL : <https://cutt.ly/fCpxpnt>

11. Про затвердження Концепції літературної освіти. Наказ МОН № 58 від 26.01.11 року. URL: <https://cutt.ly/WckW1K3>

12. Професія – вчитель літератури : словник-довідник / упор. Т. Чередник. Тернопіль : Мандрівець, 2009. 140 с.

13. Семенов О., Ячменик М. Мовно-методична підготовка майбутнього вчителя-словесника до використання засобів медіаосвіти: монографія. Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка. 2019. 211 с.

14. Скиба М. Сучасний педагог – це той, хто розкриває потенціал учнів, а не примушує їх вчити уроки. 2018. URL: <https://cutt.ly/QCpxkSZ>

15. Слижук О. А. Використання медіатекстів у підручниках української літератури для 5–6 класів нової української школи. *Проблеми сучасного підручника*: зб. наук. пр. Вип. 29. Київ: Пед. думка, 2022. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733068>

16. Слижук О. А. Навчальні завдання для формування читацької грамотності учнів у процесі навчання української літератури в НУШ: зб. наук. пр. КЗ «ЗОППО». [Електронне видання]. Запоріжжя: ЗОППО, 2023. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/735287>

17. Слижук О. А. Сучасна українська література для підлітків у НУШ: підходи до вивчення. *Виклики сучасного світу і література для дітей: проблеми, тенденції, перспективи*: зб. матеріал. наук.-практ. конф.(4 квітня 2023 р.) URL : <https://lib.iitta.gov.ua/735282>

18. Стратегія розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/190-2023-%D1%80#Text>

19. Уліщенко В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в середній школі. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. 398 с.

20. Яценко Т. О. (ред.). Українська література. 5–6 класи: модельна навчальна програма. Київ: Педагогічна думка, 2021, 56 с.

21. Яценко Т. О. Зміст підручника української літератури в контексті вимог міжнародного дослідження PISA. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи*: матеріали XII-ї міжнарод. наук.-практ. конф. (22 квітня 2022 року, м. Конін–Ужгород). Конін–Ужгород: Посвіт, 2022. Т. XII. С. 103–105. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/730400/>

22. Яценко Т. О. Формування читацької грамотності учнів як новий орієнтир сучасної шкільної літературної освіти. Електронний збірник наукових праць ЗОППО. 2021. № 4(46). URL : <https://drive.google.com/file/d/1-XiafmrQPM978CVp9BNmOQySOmygHQmq/view>

23. Яценко Т. Сучасна літературна освіта в реаліях нової української школи. URL: <https://cutt.ly/hCjusyh>

16. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <https://mon.gov.ua/ua/tag/zagalna-serednya-osvita>

2. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/pidruchniki/elektronni-pidruchniki>

3. <https://www.facebook.com/groups/1532682153697234/>
4. <https://www.schoollife.org.ua/usi-uroky-ukrajinskoji-movy-ta-literatury/>
5. Філологічна лабораторія «Методика. Пошук. Досвід» URL:
<https://www.facebook.com/groups/1532682153697234/>
6. Шкільне життя. Усі уроки української мови і літератури URL:
<https://www.schoollife.org.ua/usi-uroky-ukrajinskoji-movy-ta-literatury/>
7. <https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita-2/zahalna-serednya-osvita-normatyvna-baza/>
8. http://osvita.ua/school/lessons_summary/mova/
9. <http://subject.com.ua/lesson/mova/>
10. <https://www.schoollife.org.ua/usi-uroky-ukrajinskoji-movy-ta-literatury/>
11. http://www.parta.com.ua/ukr/books/ukr_mova/
12. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>